

יאסר ערפאת מבטיח להפסיק את הפיגועים

בחוק-לארץ. המימסד הישראלי הגיב בזעם רב. זה מטורף? אורי אבנרי מנסה להסביר בסידרה זו מדוע מעוררת הבעיה הפלסטינית תגובות בלתי-רציונאליות, הנראות כמטומטמות – אך שיש להן סיבות עמוקות

השבוע קרה דבר מוזר: יאסר ערפאת, "מנהיג המחבלים", ראש אירגון המרצחים, הכריז רשמית, במעמד פומבי, בנוכחות נשיא מצרים, שהוא מורה לכל זרועות אש"ף להפסיק כל פיגוע מחוץ לשטחים הכבושים, וכן לחדול מלפגוע באנשים חפים-מפשע ובלתי-חמושים. הוא הבטיח כי מעתה והלאה יעניש אש"ף את כל מי שיפר הוראה זו.

היה סביר להניח כי הודעה כזאת תתקבל בברכה בישראל. מאות אלפי ישראלים מטיילים אס יתגברו הפיגועים ברחבי העולם, נוסף על צוותות אל על, ימאים, ועוד ועוד, העלולים לקפח את חייהם אם יתגברו הפיגועים ברחבי העולם.

התגובה הישראלית הסבירה על הודעת ערפאת היתה צריכה להיות בנוסח: "זה טוב, אבל זה לא מספיק..." או: "זה חיובי, אבל נחכה ונראה איך זה יתבצע..." או: "ערפאת ייבחן עתה על פי יכולתו להגשים את הבטחותיו..."

תחת זאת פירסם משרד ראש-הממשלה תוך דקות הודעה שאמרה כי, רק פתי יאמין לערפאת. קהל גדול של פוליטיקאים, "מיזרחנים", פרשנים ושאר מלכחי-פינכה גויס בכל כלי-התיקשורת כדי להוכיח שערפאת הוא שקרן, רמאי, נוכח ומה עוד. חלק מן הדוברים הם שכירים של מכונית-התעמולה הרישמית, אך חלקם פעלו בהתנדבות ובשיכנוע פנימי. זה נראה כתגובה בלתי-רציונאלית בעליל, תגובה מטומטמת העלולה להביא לאובדן חייהם של ישראלים.

אפשר למצוא לזה צידוק רציונאלי כלשהו. המטרה העליונה של הממשלה, על כל חלקיה, היא למנוע כל דיון אמיתי על עתיד השטחים הכבושים. אילו צורך אש"ף למשא-ומתן, היה עולה בהכרח הרעיון של הקמת מדינה פלסטינית בשטחים אלה. שלילת הלגיטימיות של אש"ף היא, על כן, יעד מדיני סביר.

אולם אני משוכנע כי מתחת לנימוק רציונאלי-כביכול זה חבויים גורמים בלתי-רציונאליים עמוקים, הגורמים לכל המערכת הפוליטית להתנהג בצורה משוגעת. כל אימת שעולה העניין הפלסטיני בצורה כלשהי, לא פעם אני נשאל: "איך זה יתכן? איך זה יכול להיות שאתה וקומץ חבריך חכמים

פתי יאמין לערפאת

ישראל להכיר בעם הפלסטיני ובזכויותיו. שמעתי הרבה פעמים מפי פלסטינים "מתונים", המוכנים בהחלט לדריקום עם ישראל אחרי הקמת מדינה פלסטינית: "ברגע שנפסיק את המאבק המזויין, ישראל והעולם כולו פשוט יתעלמו מקיומנו. לכן אין לנו ברירה. אנחנו מוכרחים להמשיך." כישלונה של תנועת-השלום הישראלית, שלא הצליחה להשפיע כהוא-זה על החלטות ממשלת-ישראל, תורם לגישה זו.

מדוע עוסק אש"ף בכלל בטרור? האם אין זה מעיד על הרצון להרוג יהודים באשר הם?

זה קישקוש, הנובע יותר מתסביכים יהודיים מאשר מן המציאות הפלסטינית. הגורמים המתנגדים להפסקת הפיגועים בישראל מתחלקים לשני מחנות: מחנה שאינו משלים עם קיום ישראל, והמעדיף מילחמת-נצח על הסדר כלשהו עם ישראל. כמעט כל האירגונים הרגילים בקו זה פרשו מאש"ף, והם פועלים, בחסות סוריה ו/או לוב, נגד ישראל ואש"ף גם יחד. מחנה החותר להסדר עם ישראל ומוכן להכיר בה, אך המאמין כי רק באמצעות פיגועים ומעשי-טרור אפשר לשכנע את

איך אפשר להאמין ליאסר ערפאת כשהוא מבטיח להפסיק את הפיגועים מחוץ לשטחים הכבושים?

אסור להאמין לשום פוליטיקאי — לא לערפאת, לא לפרס, לא לשמיר, לא לרגז ולא לגורבצ'וב. מקובל בעולמנו שפוליטיקאי זכאי — ואף חייב — לשקר. יש לגשת בספקנות לכל הצהרה של כל פוליטיקאי. ערפאת אינו יוצא מכלל זה. כבואנו לנתח הצהרה של פוליטיקאי, עלינו לשאול: מה ההגיון הפוליטי שמאחוריה? מדוע הוא אומר זאת? מה הוא רוצה להשיג בזה? היכן האינטרס שלו? במיקרה הנדון, האינטרס של ערפאת הוא לא רק להבטיח, אלא גם לקיים, הפיגועים ברחבי העולם, על ארמת מדינות אחרות, מויקים ביותר לעניין הפלסטיני. תחת לעורר את אהדת העמים לעניין הפלסטיני, הוא מעורר אצלם התנגדות. משום-כך יש להאמין לערפאת שאכן יעשה כל אשר ביכולתו כדי לשים קץ לפיגועים אלה.

מדוע הוא מצהיר על כך דווקא עכשיו?

פרשת לארנקה ואכילה לאורו פגעו בעניין הפלסטיני בצורה המכאיבה ביותר. הם טירפדו מאמץ עדין ומסוכן, שנועד לאפשר את שילוב אש"ף במאמצי-השלום, ולהכשיר את הקרקע לזוועי-דת-שלום בהשתתפותו. התוצאות היו מיידיות: ביטול הנאום של ערפאת לפני עצרת האו"ם, ביטול הסכמתה של בריטניה לקבל מישלחת ירדנית-אש"פית (באמצעות טכסים מחוכם), תגובת דעת-הקהל העולמית היתה הרסנית לגבי אש"ף. היה ברור לי כי בעיקבות אירועים אלה יתקיימו דיונים קשים בצמרת אש"ף. על כן קיימתי ברומא, ב-18 באוקטובר, מסיבת-עיתונאים בנוכחות ראש ממשלת-ישראל, עמיר פרץ, שם בשם שוחרי-השלום הישראלים להנהגת אש"ף להכריז מיד על "מוראטוריום של פעולות-אלימות". תביעה זו קיבלה הר עצום באיטליה ובכמה ארצות אחרות של היס-התיכון. אני מניח שתביעות דומות הושמעו באזוני ערפאת על-ידי המלך חוסיין, הנשיא חוסיין מובארכ וגורמים רבים בעולם. כל זה הכריע כנראה את הכף במוסדות העליונים של אש"ף, ולערפאת ניתנה הסמכות להצהיר הצהרה זו.

"לערבי הפלסטיני יש בהחלט קשר לעתידנו!" (בנסון ב.גארדיין)